

Comisia juridică, numiri și imunități

RAPORT la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative (nr. 347 din 11.11.2021) Lectura II

Comisia juridică, numiri și imunități a examinat proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative, inițiativă legislativă a Guvernului și comunică următoarele.

Proiectul de lege este elaborat în vederea realizării acțiunii „Revizuirea legislației penale și contravenționale în vederea eficientizării mecanismelor de prevenire, investigare și sancționare pentru formele de corupție politică și electorală” din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.235/2021 și are drept scop îmbunătățirea legislației electorale a Republicii Moldova pentru organizarea și desfășurarea corectă și liberă a procesului electoral, racordând legislația electorală la obligațiile și standardele internaționale prin contracararea utilizării abuzive a resurselor administrative în campania electorală, a transportării organizate a alegătorilor spre secțiile de votare, a implicării organizațiilor necomerciale în campania electorală, a finanțării ilegale a partidelor politice, a concurențelor electorali, a grupurilor de inițiativă și companiilor electorale.

Proiectul de lege a fost aprobat în prima lectură în ședința plenară din 3 decembrie 2021.

În raportul de expertiză anticorupție CNA comunică că nu au fost identificați factori și riscuri de corupție.

Comisia a examinat amendamentele deputaților, obiecțiile de ordin tehnico-legislativ a Direcției generale juridice a Secretariatului Parlamentului, propunerile Comisiei Electorale Centrale și a organizațiilor societății civile și se conțin în sinteză, parte integrantă la prezentul raport.

În rezultatul dezbaterilor, Comisia juridică, numiri și imunități, cu votul majorității membrilor, propune proiectul de lege nr. 347 din 11.11.2021 spre adoptare în lectura a doua în cadrul ședinței plene a Parlamentului.

Olesia STAMATE
Președintele Comisiei

SINTEZA

**a amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul de lege pentru modificarea unor acte normative
(nr.347 din 11.11.2021)
lectura II**

Textul părții constitutive a proiectului de lege la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul și conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Decizia Comisiei juridice, numiri și imunități
<p>Articolul I. – Codul electoral nr. 1381/1997 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 451-463, art.768), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. Articolul 1 se completează cu următoarea noțiune: <i>„resurse administrative</i> – resurse umane, financiare și materiale, de care dispun în egală măsură persoanele cu funcție de demnitate publică, persoanele cu funcție de răspundere și funcționarii publici, care derivă din controlul acestora asupra personalului, resurselor financiare și alocațiilor din bugetul public, din accesul la facilitățile publice sau din administrarea bunurilor mobile și imobile care fac parte din domeniul public al statului ori al unităților administrativ-teritoriale;”.</p>	<p>1. Vladimir VORONIN, deputat în Parlament</p> <p>Articolul 1 se completează cu următoarea noțiune: <i>„urnă electronică de vot</i> – un dispozitiv electronic de numărare a voturilor la alegerile din Republica Moldova. Pentru a vota în cadrul unui sistem informațional automatizat de stat se folosesc buletine de vot pe hârtie, care sunt scanate și recunoscute de dispozitivul care le numără.”</p> <p>2. Comisia Electorală Centrală</p> <p>CEC salută inițiativa legislativă de a defini termenul „resurse administrative” și, pornind de la practica instituțională, propune ca subiecții asupra cărora se răsfrânge aceasta să cuprindă și persoanele care dețin o funcție de demnitate publică. Potrivit art. 13 alin. (3) din Codul electoral coroborat cu art. 51 alin. (3) din Codul electoral, în perioada campaniei electorale au obligația de a-și suspenda activitatea în funcția pe care o dețin doar viceprim-miniștrii, miniștrii și membrii din</p>	<p>1. Nu se acceptă.</p> <p>Propunerea prezentată excede obiectul de reglementare al proiectului, întrucât în <i>Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 235/2021</i>, acțiunea 3.8.2. are drept scop <i>„Revizuirea legislației penale și contravenționale în vederea eficientizării mecanismelor de prevenire, investigare și sancționare pentru formele de corupție politică și electorală corupție”</i>, prin urmare nu poate fi acceptată. Or, proiectul de lege reglementează mecanisme de combatere și contracarare a corupției politice și electorale și nicidecum nu intervine procedural în organizarea și desfășurarea alegerilor.</p> <p>2. Potrivit noțiunii de „resurse administrative” ce se regăsește în proiect, aceasta se referă inclusiv la persoanele cu funcție de demnitate publică.</p>

oficiu ai Guvernului, conducătorii autorităților publice centrale, președinții și vicepreședinții raioanelor, primarii și viceprimarii, pretorii și vicepretorii, însă pentru ceilalți subiecți electivi degrevarea/suspendarea este doar un drept, nu și o obligație, în consecință ultimii ar putea face abuz de statutul funcției pe care o dețin ori de resursele de care dispun cu scopul de a obține voturi.

3. Direcția generală juridică

Conform art. 54 din Legea nr. 100/2017 terminologia utilizată trebuie să fie constantă și uniformă, iar noțiunile utilizate în proiectul actului normativ să fie monosemantice, prin urmare:

- propunem de a substitui cuvintele „*următoarea noțiune*” prin textul „*o noțiune nouă cu următorul cuprins*”;
- remarcăm caracterul echivoc și neclar al termenelor „*dispun în egală măsură*”, „*controlul acestora asupra*” din conținutul noțiunii propuse, fapt ce poate atrage interpretări abuzive;

În contextul celor expuse recomandăm revizuirea pct. 1 al art. I din proiect și expunerea definiție date într-o formă simplă, clară și concisă.

4. Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției

Amendamentul propus la alin. (7) al art. 52 privind interdicția utilizării resurselor administrative este salutar. Totuși, formularea „[...] *Autoritățile/instituțiile publice și cele asimilate acestora...*” este ambiguă, nu răspunde

3. Se acceptă parțial.

Cuvintele „următoarea noțiune” se substituie cu textul „o noțiune nouă cu următorul cuprins”.

Cu referire la caracterul echivoc al unor sintagme din conținutul noțiunii, considerăm că terminologia utilizată este una accesibilă, iar reieșind din problematica abordată și implicat complexitatea noțiunii, o altă formulare nu se impune.

4. Nu se acceptă.

În sensul art. 7 din *Codul administrativ* prin autoritate publică se înțelege orice structură organizatorică sau organ instituită/instituit prin lege sau printr-un alt act normativ, care acționează în regim de putere publică în scopul realizării unui interes public.

exigențelor textului normativ, deoarece permite interpretări extensive și poate provoca abuzuri în procesul de aplicare de către autoritățile responsabile. Pentru a diminua potențialul de risc al normei se recomandă fie a oferi lista exhaustivă a instituțiilor/autorităților asimilate celor publice, fie a include referința la actul normativ care oferă definiția de autoritate/instituție asimilată autorității/instituției publice.

Stabilirea statutului instituțiilor/autorităților publice și celor asimilate acestora se face prin actul normativ prin care au fost constituite. Deși legea nu stabilește care sunt acele autorități asimilate autorității publice, însă putem deduce cu ferimitate că persoanele private (fizice sau juridice) pot fi asimilate autorităților publice dacă aceste persoane exercită atribuții de putere publică sau utilizează domeniul public, fiind împuternicite prin lege sau printr-un act administrativ de autoritate să presteze un serviciu de interes public sau să exercite funcții publice întru executarea actelor legislative sau normative ale statului sau unităților administrativ-teritoriale. Definiția respectivă se regăsește în pct. 7 din *Hotărârea Plenului Curții Supreme de Justiție Cu privire la practica aplicării de către instanțele de contencios administrativ a unor prevederi ale Legii contenciosului administrativ nr.10 din 30.10.2009*, care de fapt este actuală în contextul *Codului electoral nr. 1381/1997*.

5. Transparency International Moldova

Prin Proiect, inter alia, se propune definirea, în art. 1 din Codul electoral, a noțiunii de resurse administrative. Potrivit autorului, definiția este concordată cu Linile directoare comune ale Comisiei europene pentru democrație prin drept (Comisia de la Veneția) privind prevenirea și combaterea utilizării abuzive a resurselor administrative în cursul proceselor electorale (Linii directoare comune). În fapt, definiția propusă prin Proiect este mai restrânsă decât cea sugerată de Comisia de la Veneția. Linile directoare comune înțeleg prin resurse administrative resurse umane, financiare,

5. Nu se acceptă.

Considerăm că includerea resurselor imateriale în cadrul noțiunii de resurse administrative nu este justificată. În acest sens, reținem că opiniile Comisiei de la Veneția sunt cu titlu de recomandare, iar statul este liber să decidă și deține toată marja de discreție asupra limitelor de implementare a acestor recomandări, ținând cont de evoluția realităților sociale. Or, o asemenea intervenție în legislația națională se poate dovedi prematură.

	<p>materiale în natura și alte resurse imateriale de care dispun deopotrivă deținătorii unei funcții și funcționarii publici implicați în procesele electorale, care derivă din controlul acestora asupra personalului, resurselor financiare și alocațiilor din sectorul public, din accesul la facilitățile publice, precum și resursele rezultate din faptul că aceștia se bucură de prestigiu sau constituie o prezență publică în urma alegerii lor într-o funcție electivă sau deținerii calității de funcționari publici, fapt care le-ar conferi un avantaj politic sau alte forme de suport.</p> <p>Astfel, pomind de la redacția propusă prin Proiect, noțiunea de resurse administrative nu se va referi la resurse imateriale. Acest fapt ar fi regretabil atât timp cât au fost identificate multiple cazuri de utilizare abuzivă a acestora în procesele electorale din Republica Moldova.</p> <p>6. De altfel, revenind la noțiunea de resurse administrative propusă prin Proiect, ar fi oportună definirea, în Codul electoral, a noțiunii de persoane cu funcții de răspundere. Or, spre deosebire de noțiunile de persoane cu funcție de demnitate publică și funcționari publici, nu avem o noțiune a persoanelor cu funcții de răspundere, în sensul legislației electorale, care ar putea servi drept reper în calificarea faptelor drept încălcări. Noțiunea ar putea fi similară celei cu care operează Codul contravențional (art. 16 alin. (6)) și Codul penal (art. 123 alin. (1)).</p>	<p>6. Nu se acceptă.</p> <p>Nu considerăm oportun definirea noțiunii persoanei cu funcție de răspundere în sensul legislației electorale în condițiile în care aceasta se regăsește în <i>Codul contravențional</i> și <i>Codul penal</i>. Or, actul normativ nu constituie un dicționar juridic și nu poate să abunde în definiții.</p>
<p>7. Vladimir VORONIN, deputat în Parlament</p> <p>La art. 22 alin. (1) lit.g) liniuța a doua cuvintele „urne de vot” se substituie cu cuvintele „urne electronice de vot”.</p>	<p>7. Nu se acceptă.</p> <p>A se vedea raționamentele pct. 1 din prezentul tabel.</p>	<p>7. Nu se acceptă.</p> <p>A se vedea raționamentele pct. 1 din prezentul tabel.</p>

<p>2. La articolul 52: se completează cu alineatul (3¹) cu următorul cuprins: „(3¹) Se interzice transportarea organizată a alegătorilor spre secția de votare în ziua votării, în scopul determinării acestora să își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor, precum și acțiunea de organizare în perioada electorală a transportării alegătorilor spre secția de votare.”; alineatul (7) va avea următorul cuprins: „(7) Candidații nu pot utiliza resursele administrative, inclusiv prin lansarea sau participarea la lansarea proiectelor de infrastructură sau a achizițiilor efectuate din bugetul public, utilizarea echipamentelor, mijloacelor și bunurilor publice în perioadele electorale. Autoritățile/instituțiile publice și cele asimilate acestora nu pot transmite/acorda concurenților electorali bunuri publice sau alte favoruri decât pe bază de contract, în condiții de egalitate pentru toți concurenții electorali.”.</p>	<p>8. Comisia Electorală Centrală Propunem reformularea conținutului alineatului (3¹), după cum urmează: „(3¹) În ziua alegerilor se interzice transportarea organizată a alegătorilor spre secția de votare cu scopul de a-i determina să își exercite drepturile electorale. Interdicția nu se referă la cazurile autorizate de către Comisia Electorală Centrală.”</p> <p>9. La alineatul (7), pentru o claritate și dezvoltare a normei, propunem substituirea textului „și cele asimilate acestora” prin textul „, bugetare și fondate/administrate de acestea”.</p> <p>Direcția generală juridică 10. În temeiul prevederilor art. 54 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 100/2017 și art. 52¹ de la pct. 4 al art. V din proiect, propunem divizarea normei de la alin. (3¹), pct. 2 al art. I din proiect, în două alineate separate: printr-un alineat să fie reglementată „transportarea organizată”, altul „organizarea transportării”.</p> <p>11. Conform Legii nr. 100/2017 - terminologia utilizată în actul normativ trebuie să fie constantă și uniformă. Prin urmare, ținând cont de norma propusă pentru art. 52¹ (pct. 5 al art. V din proiect) la alin. (3¹) după</p>	<p>8. Nu se acceptă. Propunerea prezentată nu prevede și interdicția de a organiza transportarea alegătorilor spre secția de votare în perioada electorală, prin urmare nu se realizează scopul normei urmărit de autorul proiectului. Totodată, cu referire la exceptarea cazurilor de transportare organizată a alegătorilor, autorizate de către Comisia Electorală Centrală, reținem, <i>Codul electoral</i> nu reglementează asemenea situații.</p> <p>9. Nu se acceptă. A se vedea raționamentele pct. 4 din prezentul tabel.</p> <p>10. Nu se acceptă. Justificarea formulării în <i>Codul contravențional</i> la art. 52¹ a două alineate separate pentru sancționarea transportării organizate a alegătorilor, dar și organizării transportării alegătorilor intervine în contextul în care acestea sunt două modalități diferite cu un grad prejudiciabil distinct pentru care și sancțiunile diferă. În același timp norma propusă la art. 52 în <i>Codul electoral</i> constituie o normă generală de interdicție și nu necesită divizarea în două alineate separate, întrucât urmărește același scop.</p> <p>11. Nu se acceptă. Enumerarea expresă a tipurilor de alegeri la art. 52 alin. (3¹) din <i>Codul electoral</i> nu este oportună, întrucât art. 1 prevede că prin utilizarea noțiunii generice de alegeri se înțeleg</p>
---	--	--

	<p>cuvintele „<i>cadru</i> alegerilor” se va scrie „<i>parlamentare, prezidențiale, locale ori în cadrul referendumului</i>”.</p> <p>Textul „<i>organizare în perioada electorală a transportării alegătorilor spre secția de votare</i>” se va substitui prin textul „<i>organizarea transportării alegătorilor spre secția de votare, în ziua votării</i>”.</p> <p>12. Dat fiind faptul că prin conținutul său propozițiile de la alineatului (7) pct. 2 al art. I din proiect reglementează raporturi juridice diferite obiectăm necesitatea partajării normei date în două alineate separate. Tot aici remarcăm sintagma „autoritățile/instituțiile publice și cele asimilate acestora”, în special, atragem atenția la termenul „<i>asimilate acestora</i>” care poartă un caracter ambiguu fapt ce poate atrage aplicări eronate și interpretări abuzive. Prin urmare, întru respectarea exigențelor art. 54 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 100/2017 recomandăm revizuirea conținutului alineatului (7) integral.</p>	<p>toate tipurile de alegeri, atât alegerile parlamentare, prezidențiale, locale cât și referendumul.</p> <p>12. Nu se acceptă.</p> <p>Nu se impune necesitatea partajării normei date în două alineate separate, deoarece acestea au același obiect de reglementare și se consideră prohibiții în ambele cazuri.</p>
<p>Art. I, după pct. 1 se completează cu pct. 2, având următorul cuprins:</p> <p>„2. La articolul 51 alineatul (4) se abrogă.”</p>	<p>13. Comisia Electorală Centrală</p> <p>Ținând cont de scopul inițiativei legislative și de faptul că proiectul de lege a fost elaborat în vederea realizării acțiunii „Revizuirea legislației penale și contravenționale în vederea eficientizării mecanismelor de prevenire, investigare și sancționare pentru formele de corupție politică și electorală” din Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022, aprobat la 13 octombrie 2021, pentru motivul că norma cu același conținut a fost declarată anterior neconstituțională prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 43/1999 „Privind controlul</p>	<p>13. Se acceptă.</p> <p>Art. I, după pct. 1 se completează cu pct. 2, având următorul cuprins:</p> <p>„2. La articolul 51 alineatul (4) se abrogă.”</p>

	<p>constituționalității unor prevederi din Legea nr. 430-XIII din 19 aprilie 1995 „Despre statutul consilierului în consiliul local” și din Codul electoral”, considerăm necesar, pentru atingerea scopului scontat, să fie exclus alin. (4) din art. 51 al Codului electoral.</p>	
	<p>14. Vladimir VORONIN, deputat în Parlament La articolul 57: aliniatele (1) și (4) cuvintele „urne de vot” se substituie cu cuvintele „urne electronice de vot”. aliniatele (2) și (3) cuvintele „urnele de vot” se substituie cu cuvintele „urnele electronice de vot”.</p>	<p>14. Nu se acceptă. A se vedea raționamentele de pct. 1 din prezentul tabel.</p>
	<p>15. Vladimir VORONIN, deputat în Parlament La articolul 60 aliniatul (1) cuvintele „urne de vot” se substituie cu cuvintele „urne electronice de vot”.</p>	<p>15. Nu se acceptă. A se vedea raționamentele de pct. 1 din prezentul tabel.</p>
	<p>16. Vladimir VORONIN, deputat în Parlament La articolul 61 aliniatele (2) și (4) cuvintele „urne de vot” se substituie cu cuvintele „urne electronice de vot”.</p>	<p>16. Nu se acceptă. A se vedea raționamentele de pct. 1 din prezentul tabel.</p>
	<p>17. Vladimir VORONIN, deputat în Parlament La articolul 67 aliniatul (2) litera c) cuvintele „urne de vot” se substituie cu cuvintele „urne electronice de vot”.</p>	<p>17. Nu se acceptă. A se vedea raționamentele de pct. 1 din prezentul tabel.</p>
<p>3. La articolul 75 alineatul (2), litera c) se abrogă.</p>	<p>18. Comisia Electorală Centrală La punctul 3 ce vizează completarea articolului 75, propunem excluderea acestuia din propunerile de ajustare a Codului electoral, deoarece o astfel de normă există în Codul contravențional la art. 48¹ alin. (1).</p>	<p>18. Nu se acceptă. Art. 75 alin. (2) din <i>Codul electoral</i> prevede sancțiunile pentru încălcarea legislației electorale, iar intentarea procesului contravențional nu constituie o sancțiune, ci o</p>

<p>Articolul II. – Codul penal al Republicii Moldova nr. 985/2002 (republicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2009, nr. 72-74, art. 195), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p> <p>1. La articolul 181:</p> <p>articolul unic devine alineatul (1);</p> <p>textul „se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 750 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 3 ani.” se substituie cu textul „se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1050 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de până la 4 ani”;</p> <p>se completează cu alineatul (2) cu următorul cuprins:</p> <p>„(2) Aceleași acțiuni săvârșite de concurenții electorali, grupuri de inițiativă, observatori naționali, reprezentanți ai concurenților electorali, persoane de încredere ale concurenților electorali sau funcționari electorali se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 5 ani.”</p>	<p>19. Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției</p> <p>Majorarea sancțiunilor pentru componentele de infracțiuni nu va atinge efectul scontat. Din perspectiva unei politici penale robuste este important ca sancțiunile să fie nu doar disuasive/descurajatoare, dar trebuie să fie iminente. În lipsa unor acțiuni proactive și dedicate a subiecților abilitați cu aplicarea normei penale și sancționarea efectivă a făptuitorilor, orice majorări a sancțiunilor nu va produce efectul scontat.</p> <p>20. Comisia Electorală Centrală</p> <p>La punctul 1 ce vizează modificarea articolului 181, în alineatul (2) introdus prin proiect, propunem după sintagma „concurenții electorali” completarea acestuia cu textul „candidații pe listă de partid, reprezentanții cu drept de vot consultativ, persoanele de încredere ale concurenților electorali, trezorerierul concurenților electorali”, iar textul „grupuri de inițiativă, observatori” propunem a fi substituit prin textul „membrii sau trezorerierul grupului de inițiativă, observatorii acreditați”.</p> <p>Propunem și în celelalte puncte din proiectul de lege unde este folosită sintagma „grupuri de inițiativă” de a fi substituită prin cuvintele „membrii sau trezorerierul grupului de inițiativă”. În argumentarea propunerii atragem atenția că statutul grupului de inițiativă este unul temporar, scopul acestuia fiind de a colecta semnături în vederea susținerii unui candidat, respectiv, în cazul înregistrării sau</p>	<p>procedură contravențională similară unui proces cvasi-judiciar.</p> <p>19. Din obiecția formulată nu este clară intervenția care se dorește în proiectul de lege.</p> <p>20. Se acceptă parțial.</p> <p>Dispoziția art. 181 alin. (2) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(2) Aceleași acțiuni săvârșite de concurenții electorali, <i>membrii grupului de inițiativă</i>, observatori naționali, reprezentanți ai concurenților electorali, persoane de încredere ale concurenților electorali sau funcționari electorali”;</p> <p>Dispoziția art. 181¹ alin. (1¹) va avea următorul cuprins:</p> <p>„(1¹) Aceleași acțiuni săvârșite de concurenții electorali, <i>membrii grupului de inițiativă</i>, observatori naționali, reprezentanți ai concurenților electorali, persoane de încredere ale concurenților electorali sau funcționari electorali”</p>
--	---	--

neregistrării candidatului, activitatea grupului de inițiativă încetează de drept, fapt pentru care subiectul căruia i se va imputa infracțiunea/contravenția nu va exista.

De asemenea, considerăm că subiecții arătați mai sus urmează să se regăsească la toate propunerile din proiect în cazul circumstanțelor agravante.

21. Direcția generală juridică

În conținutul alineatului trei al pct. 1 art. II din proiect unul dintre subiecții speciali pasibili de răspundere penală propuși sunt „*grupurile de inițiativă*”. Ca urmare apare întrebarea privind modul în care „grupurile de inițiativă” urmează a fi atrase la răspundere penală. Or, răspunderea penală este una individuală și nu poate fi colectivă. Astfel, întru evitarea unor eventuale incertitudini recomandăm revizuirea normei date.

22. Transparency International Moldova

Prin modificarea articolelor corespunzătoare din Codul contravențional (art. 48/1 alin. (5)) și din Codul penal (art. 181/2 alin. (2)), se propune majorarea pedepsei pentru utilizarea abuzivă a resurselor administrative, ca, de altfel, și pentru toate contravențiile și infracțiunile electorale. În această privință, este de remarcat că impactul unor astfel de măsuri ar putea să nu fie pe măsura așteptărilor autorului Proiectului.

Politica punitivă trebuie să fie mai echilibrată. Or, majorarea pedepselor (contravenționale și penale) pentru încălcările electorale ar fi pe deplin justificată doar dacă statisticile ar demonstra că instanțele judecătorești în judecarea cazurilor

21. Se acceptă.

A se vedea opinia autorului de la pct. 20 din prezentul tabel.

22. Din obiecția formulată nu este clară intervenția care se dorește în proiectul de lege.

<p>2. La articolul 181¹: sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins: „se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1150 de unități convenționale sau cu închisoare de la un an la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice”; se completează cu alineatul (1¹) cu următorul cuprins: „(1¹) Aceleași acțiuni săvârșite de concurenți electorali, grupuri de inițiativă, observatori naționali, reprezentanți ai concurenților electorali, persoane de încredere ale concurenților electorali sau funcționari electorali se pedepsesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 9000 la 13000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”</p>	<p>aplică, de fiecare dată, pedepsa maximă. Astfel, prin majorarea pragurilor sancțiunilor s-ar permite judecătorilor să fie mai eficienți în procesul de individualizare a pedepsei. Actualmente, nu dispunem de astfel de statistici - pornind de la informațiile disponibile, nu avem hotărâri definitive și irevocabile pentru utilizare abuzivă a resurselor administrative în procesul electoral.</p>	
<p>Comisia Electorală Centrală 23. La punctul 2 ce se referă la modificarea art. 181¹, propunem reformularea conținutului alineatului (1), după cum urmează: „(1) Oferirea sau darea de bani ori bunuri, oferirea de servicii ori de alte foloase, în valoare mai mare de 20% din cuantumul salariului mediu lunar pe economie prognozat, aprobat de Guvern pentru anul în curs la data săvârșirii infracțiunii, ce a avut scopul de a determina alegătorul să își exercite sau să nu își exercite dreptul la vot în cadrul oricărui tip de alegeri sau referendum”.</p> <p>De asemenea, recomandăm autorului proiectului de a completa prevederile pct. 2 alin. (1¹) în scopul uniformizării cu propunerile înaintate de Comisie la pct. 1 alin. (2) din proiectul de lege ce vizează modificarea articolului 181 din Codul penal.</p>	<p>24. Direcția generală juridică Unul dintre subiecții speciali pasibili de răspundere penală propuși sunt „<i>grupurile de inițiativă</i>”. Ca urmare apare întrebarea privind modul în care „grupurile de inițiativă” urmează a fi atrase la răspundere penală. Or, răspunderea penală este una individuală și nu poate fi colectivă. Astfel, întru evitarea unor</p>	<p>23. Nu se acceptă. Propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin urmare, nu poate fi reținută.</p>
	<p>24. Se acceptă. A se vedea raționamentele autorului de la pct 20 din prezentul tabel.</p>	

<p>3. La articolul 181²: titlul va avea următorul cuprins: „Articolul 181². Încălcarea modului de gestionare a mijloacelor financiare ale partidelor politice sau ale fondurilor electorale”;</p> <p>alineatele (1) și (2) vor avea următorul cuprins: „(1) Falsificarea rapoartelor privind gestiunea financiară a grupurilor de inițiativă și a partidelor politice și/sau a rapoartelor privind finanțarea campaniilor electorale în intenția de a substitui sau a ascunde identitatea donatorilor, volumul mijloacelor acumulate ori destinația sau volumul mijloacelor utilizate, inclusiv utilizarea unor fonduri nedeclarate, neconforme sau venite din străinătate, se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1150 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.</p> <p>(2) Utilizarea de resurse administrative, inclusiv favorizarea sau consimțirea la utilizarea ilegală a resurselor administrative în perioadele electorale, dacă au fost cauzate daune în proporții mari, se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de până la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 13000 la 15000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”;</p> <p>sancțiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins: „se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1150</p>	<p>eventuale incertitudini recomandăm revizuirea normei date.</p> <p>25. Comisia Electorală Centrală La punctul 3 ce vizează articolul 181², propunem completarea componenței de infrafracțiune de la alin. (3) al art. 181² cu textul „și fondurile destinate grupurilor de inițiativă”.</p> <p>26. Direcția generală juridică Ținând cont de volumul modificărilor propuse a fi operate în conținutul art. 181² din Codul penal (pct. 3 art. II din proiect) recomandăm expunerea normei articolului menționat în redacție nouă/deplină, cu toate alineatele și sancțiunile.</p>	<p>25. Se acceptă. Dispoziția art. 181² alin. (3) va avea următorul cuprins: „(3) Extorcarea sau obținerea prin extorcare a donațiilor pentru partidele politice, pentru fondurile electorale și/sau fondurile destinate grupurilor de inițiativă”</p> <p>26. Se acceptă. Art. 181² din Codul penal a fost expus într-o redacție nouă.</p>
---	---	--

<p>de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de la 1 la 5 ani, în toate cazurile cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 1 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”;</p> <p>sancțiunea alineatului (4) va avea următorul cuprins:</p> <p>„se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 5 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 13000 la 15000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”;</p> <p>dispoziția alineatului (5), după cuvintele „partidului politic” se completează cu cuvintele „grupului de inițiativă”;</p> <p>sancțiunea alineatului (5) va avea următorul cuprins:</p> <p>„se pedepsește cu amendă în mărime de la 1150 la 1850 de unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 7 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita anumite activități pe un termen de la 2 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 5000 la 9000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”</p>		<p>4. Se completează cu articolul 181³ cu următorul cuprins:</p> <p>„Articolul 181³. Finanțarea ilegală a partidelor politice, a concurenților electorali, a grupurilor de inițiativă sau a campaniilor electorale</p> <p>(1) Finanțarea partidelor politice, a concurenților electorali, a grupurilor de inițiativă sau a campaniilor</p>
	<p>27. Comisia Electorală Centrală</p> <p>La punctul 4 ce vizează introducerea articolului 181³, considerăm necesar a se completa alin. (1) cu un anumit termen în care infracțiunea a fost săvârșită, spre exemplu „Finanțarea [...] pe parcursul unui an de gestiune sau în perioada campaniei electorale,</p>	<p>27. Nu se acceptă.</p> <p>Specificarea cadrului temporal de săvârșire a infracțiunii va crea impedimente de aplicare a normei penale respective pentru cazurile în care neîncadrarea în termenele stabilite va genera exonerarea de răspundere penală. Or, prezentul proiect urmărește contracararea</p>

<p>electorale din surse interzise de lege se pedepsește cu amendă în mărime de la 750 la 1150 de unități convenționale sau cu închisoare de la un an la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 6000 la 8000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.</p> <p>(2) Aceleași acțiuni săvârșite în proporții mari se pedepesc cu amendă în mărime de la 850 la 1350 de unități convenționale sau cu închisoare de la 3 la 5 ani, iar persoana juridică se pedepsește cu amendă în mărime de la 9000 la 13000 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a exercita o anumită activitate sau cu lichidarea persoanei juridice.”</p>	<p>din surse interzise de lege”, în continuare după text.</p>	<p>fenomenului de finanțare ilegală a partidelor politice indiferent de cadrul temporal în care a fost săvârșită fapta prejudiciabilă, or statul nu va tolera tacit finanțarea ilegală a partidelor politice, a concurenților electorali, a grupurilor de inițiativă sau a campaniilor electorale pentru o perioadă de pînă la un an. Acest fapt este inacceptabil. Totodată, propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin urmare, nu poate fi reținută.</p>
<p>5. La articolul 182: în sancțiunea alineatului (1), textul „se pedepsește cu amendă în mărime de la 550 la 750 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 100 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 2 ani” se substituie cu textul „se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 1050 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 160 la 200 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani”;</p> <p>în sancțiunea alineatului (2), textul „se pedepsește cu amendă în mărime de la 650 la 850 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 180 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 3 ani” se substituie cu textul „se pedepsește cu amendă în mărime de la 850 la 1150 de unități convenționale sau cu muncă neremunerată în folosul comunității de la 200 la 240 de ore, sau cu închisoare de pînă la 5 ani”.</p>		
<p>Articolul III. – Articolul 270¹ alineatul (1) din Codul de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122/2003 (replicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2013, nr. 248-251, art. 699), cu modificările ulterioare, după cifrele „181¹, 181²” se completează cu cifrele „181³”</p> <p>Articolul IV. Legea nr. 294/2007 privind partidele</p>		

<p>politice (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 42-44, art. 119), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>		<p>28. Oleg REIDMAN, Diana CARAMAN etc., deputați în Parlament La articolul 25 se adaugă alineatul (3¹), care va avea următorul conținut: (3¹) Prin derogare de la aliniatul (3) parțile politice ale căror Statutele prevăd o sumă fixă sau un procent de cotizații, dar nu mai mult de 2% din veniturile membrilor, prezintă rapoarte privind încasarea cotizațiilor în care este reflectată suma totală a cotizațiilor acumulate în perioada de raportare de partid, inclusiv gruparea acestor venituri pe raioane. Identitatea membrilor de partid cu reflectarea sumelor de cotizații se includ în documentele interne de evidență ale partidului și pot fi verificate la sediul central al partidului.</p>	<p>28. Nu se acceptă. A se vedea raționamentele expuse de autorul proiectului la pct. 1 din prezentul tabel. Suplimentar la acestea, menționăm că propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 59 alin. (3) din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr. 797/1997, prin urmare, nu poate fi reținută.</p>
	<p>29. Oleg REIDMAN, Diana CARAMAN etc., deputați în Parlament La articolul 26 aliniatul (1) litera a) se modifică și va avea următorul conținut: a) donații în bani, cu excepția cotizațiilor de membru de partid;</p>	<p>29. Nu se acceptă. A se vedea raționamentele expuse de autorul proiectului la pct. 28 din prezentul tabel.</p>	
	<p>30. Olesca STAMATE, deputat în Parlament La articolul 28 alineat (1), după cuvintele „,vor fi utilizate” se completează cu textul „, inclusiv în cadrul campaniilor electorale.”</p>	<p>30. Nu se acceptă. Propunerea prezentată excede obiectul de reglementare al proiectului, întrucât în <i>Planul de acțiuni al Guvernului pentru anii 2021-2022</i>, aprobat prin <i>Hotărârea Guvernului nr. 235/2021</i>, acțiunea 3.8.2. are drept scop „Revizuirea legislației penale și contravenționale în vederea eficientizării mecanismelor de prevenire, investigare și sancționare pentru formele de corupție politică și electorală coruptie”, prin urmare nu poate fi</p>	

		<p>acceptată. Totodată, ținem să menționăm că în cadrul Comisiei Electorale Centrale este în proces de lucru un proiect de lege de modificare atât a Codului electoral cât și a Legii nr. 294/2007 privind partidele politice, iar propunerile înaintate țin de obiectul acelui proiect.</p>
	<p>31. Oleg REIDMAN, Diana CARAMAN etc., deputați în Parlament La articol 29: alinatul (2) va avea următorul conținut: „(2) Rapoartele menționate la alin. (1) sînt verificate și analizate de Comisia Electorală Centrală. În scopul acestei verificări, Comisia Electorală Centrală solicită partidelor politice, precum și unor instituții publice sau private, informațiile necesare în limita de competență. Rapoarte cu privire la cotezațiile de membru de partid colectate în perioada de raportare sunt reflectate în expresia sumară. Partidele politice și instituțiile publice sau private vizate sînt obligate să prezinte informațiile solicitate în termen de două săptămîni. La cerere și în funcție de natura informației solicitate, acest termen poate fi extins de către Comisia Electorală Centrală, însă, în total, el nu va depăși o lună. alinatul (4) se completează cu litera c), care va avea următorul conținut: „c) Suma cotizațiilor de membru de partid colectate în conformitatea cu cerințele Statutului partidului; alinatul (4) litera c) se modifică în litira d). Litera d) se modifică în litera e). alinatul (5) se modifică și va avea următorul conținut:</p>	<p>31. Nu se acceptă. A se vedea raționamentele expuse de autorul proiectului la pct. 28 din prezentul tabel.</p>

	<p>(5) Comisia Electorală Centrală poate solicita de asemenea prezentarea altor informații privind finanțarea partidelor politice și a campaniilor electorale, în afară de informația personală a membrilor de partid, care au achitat cotizațiile de membru în conformitate cu prevederile Statutului.</p> <p>32. Olesca STAMATE, deputat în Parlament la articolul 29 alineat (4), cuvântul „anuale” se exclude iar lit.b) va avea următorul cuprins: „b) toate cotizațiile și donațiile oferite partidului politic, inclusiv suma donată, identitatea donatorului (numele și prenumele deplin, numărul de identificare personal (IDNP), domiciliul, ziua, luna, anul nașterii, locul de muncă, funcția deținută (ocupația/genul de activitate), calitatea de membru de partid, sursa de venit sau finanțare a donatorului; numărul de identificare de stat (IDNO) și denumirea persoanei juridice;”</p>	<p>32. Nu se acceptă. A se vedea raționamentele expuse de autorul proiectului la pct. 30 din prezentul tabel.</p>
<p>1. La articolul 31¹ alineatul (1), textul „sau să restituie sumele primite peste plafoanele stabilite” se exclude.</p>	<p>33. Comisia Electorală Centrală La punctul 1 ce vizează articolul 31¹ alineatul (1), sugerăm autorului, suplimentar obligației stabilite partidelor politice de a vărsa în bugetul de stat sumele primite din surse ce contravin prevederilor legislației, de a examina posibilitatea instituirii obligației pentru băncile licențiate din țară de a suspenda circuitul acestor mijloace bănești.</p>	<p>33. Nu se acceptă. Propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin urmare, nu poate fi reținută.</p>
<p>2. Articolul 31² se completează cu alineatul (3) și (4) cu următorul cuprins: „(3) Alocațiile de la bugetul de stat utilizate contrar destinației vor fi restituite în bugetul de stat.</p>	<p>34. Olesca STAMATE, deputat în Parlament la articolul 31/2 alineat (1) lit.b), cuvântul „și” se substituie cu cuvintele „sau în”</p>	<p>34. Se acceptă.</p>

(4) În cazul încălcării repetate de utilizare contrar destinației a alocațiilor de la bugetul de stat pentru partidele politice și a aplicării sancțiunilor contravenționale pentru această încălcare, Comisia Electorală Centrală adoptă o hotărâre privind lipsirea partidului respectiv de dreptul la alocațiile de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 6 luni până la un an.”

35. Oleg REIDMAN, Diana CARAMAN etc., deputați în Parlament

la articol 31² aliniatul (1) litera a) se modifică și va avea următorul conținut:

a) încălcarea modului de evidență și utilizare a patrimoniului partidelor politice, inclusiv neprezentarea datelor de identificare ale donatorilor, cu excepția datelor a membrilor de partid, care au achitat cotizațiile de membru în conformitate cu prevederile Statutului.

36. Comisia Electorală Centrală

La punctul 2 ce vizează articolul 31². În contextul modificărilor ce se propun a fi operate la articolul 31² alin. (1), Comisia Electorală Centrală, în calitate de organ independent de supraveghere și control privind finanțarea partidelor politice, propune excluderea cuvântului „anual” din prevederile lit. b) a aceluiași alineat.

Urmărind scopul ca partidul politic să dispună de o „educație financiară” responsabilă, chiar dacă propunerea de mai jos depășește aria de reglementare a proiectului de lege, propunem autorului completarea Articolului III cu un nou punct, 3, cu următorul cuprins:

„3. Articolul 31² se completează cu alin.

(3) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul în care partidul politic admite repetat, pe parcursul unui an calendaristic, încălcările prevăzute la alin. (1), pentru care i-au fost aplicate sancțiuni contravenționale, Comisia Electorală Centrală poate adopta o hotărâre privind lipsirea partidului respectiv de

35. Nu se acceptă.

Propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin urmare, nu poate fi rejinută.

36. Se acceptă parțial.

Articolul 31² se completează cu alin. (3) cu următorul cuprins:

„(3) În cazul în care partidul politic admite repetat, pe parcursul unui an calendaristic, încălcările prevăzute la alin. (1), Comisia Electorală Centrală poate adopta o hotărâre privind lipsirea partidului respectiv de dreptul la alocațiile de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 3 luni până la un an.”

dreptul la alocațiile de la bugetul de stat pentru o perioadă de la 3 luni până la un an.”

Suplimentar amendamentelor propuse pentru Legea nr. 294/2007 privind partidele politice, ținând cont de scopul inițiativei legislative, propunem modificarea prin precizare și uniformizare a alineatului (1) al art. 29 care va avea următorul cuprins:

„(1) Semestrial, pentru primul semestru până la data de 25 iulie a anului în curs, iar pentru semestrul al doilea până la data de 25 ianuarie a următorului an, și anual, până la data de 25 martie, partidele politice vor prezenta la Comisia Electorală Centrală rapoarte privind gestiunea financiară a acestora. Partidele politice beneficiare de alocații de la bugetul de stat vor prezenta rapoartele respective și la Curtea de Conturi.”

37. Direcția generală juridică

Ținem să menționăm că în Legea nr. 294/2007 privind partidele politice reglementările privind utilizarea alocațiilor de la bugetul de stat, destinațiile pentru care acestea pot fi folosite de către partidele politice, sunt expresse prevăzute la art. 28 alin. (1). Tot aici prin conținutul normei de alin. (2) se interzice utilizarea alocațiilor de la bugetul de stat pentru orice alte destinații decât cele stabilite la alin. (1).

Conform art. 28 alin. (3) alocațiile de la bugetul de stat utilizate pentru alte destinații decât cele prevăzute la alin. (1) și (2¹) se restituie bugetului de stat în baza unei hotărâri a Curții de Conturi, în mărimea utilizată contrar destinației.

37. Se acceptă.

A se vedea punctul 36 din prezentul tabel.

	<p>Reieșind din cele expuse, întru evitarea unor eventuale neconcordanțe/paralelisme în conținutul actului normativ recomandăm excluderea normei propuse pentru alin. (3) al art. 31² (pct. 2 al art. IV din proiect).</p>	
<p>Articolul V. – Codul contravențional al Republicii Moldova nr. 218/2008 (replicat în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2017, nr. 78-84, art. 100), cu modificările ulterioare, se modifică după cum urmează:</p>	<p>38. Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției Cu referire la modificările propuse la sancțiunile din Codul contravențional (majorare) reținem argumentele similare expuse în privința modificărilor la Codul penal.</p>	<p>38. Nu se acceptă. A se vedea raționamentele de la pct. 19 din prezentul tabel.</p>
<p>1. Articolul 48 se abrogă</p>	<p>39. Comisia Electorală Centrală La punctul 2 ce vizează modificarea articolului 48, propunem completarea denumirii articolului cu textul: „și grupurilor de inițiativă”, iar în alineatul (1) completarea subiecților cu „membrii grupului de inițiativă, participanții la referendum”.</p> <p>În context, recomandăm autorului proiectului să revadă textul prevederilor din proiect, inclusiv denumirea articolelor, în vederea corelării acestora în privința subiecților contravențiilor sau a infracțiunilor, având în vedere că în procesul electoral, în funcție de tipul de scrutin și perioadă, subiecții diferă, și anume: în cadrul desfășurării unui referendum subiecți pot fi membrii grupului de inițiativă care colectează semnături, iar după validarea semnăturilor și stabilirea organizării referendumului subiecții devin „participanți la referendum”, care au aceleași drepturi și obligații ca și concurenții electorali în cazul desfășurării alegerilor. De asemenea, în cazul alegerilor, subiecți electorali pot fi: grupul de inițiativă (conducătorul, membrii acestuia), concurentul electoral (partidul politic,</p>	<p>39. Se acceptă. Titlul art. 48¹ va avea următorul cuprins: „Articolul 48¹. Încălcarea legislației privind gestionarea mijloacelor financiare ale partidelor politice, fondurilor electorale și grupurilor de inițiativă”.</p>

	candidatul independent) după ce este înregistrat de organul electoral, candidatul pe listă de partid (la funcția de deputat/consilier).	
<p>2. La articolul 48¹: la alineatul (1), după textul „Neprezentarea de către” se completează cu textul „grupurile de inițiativă a rapoartelor privind finanțarea grupului de inițiativă și respectiv de către”;</p> <p>sanctiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins: „se sancționează cu amendă de la 90 la 150 de unități convenționale.”;</p> <p>sanctiunea alineatului (2) va avea următorul cuprins: „se sancționează cu amendă de la 90 la 240 de unități convenționale.”;</p> <p>sanctiunea alineatului (3) va avea următorul cuprins: „se sancționează cu amendă de la 240 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”;</p> <p>sanctiunea alineatului (4) va avea următorul cuprins: „se sancționează cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere și cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de a desfășura anumite activități pe un termen de până la un an.”;</p> <p>sanctiunea alineatului (5) va avea următorul cuprins: „se sancționează cu amendă de la 90 la 300 de unități convenționale cu privarea de dreptul de a deține anumite funcții sau de a desfășura anumite activități pe un termen de până la un an.”;</p> <p>la alineatul (5), cuvintele „campaniile electorale” se substituie cu cuvintele „perioadele electorale”, iar textul „(bunuri publice)”, la orice formă gramaticală, se exclude.</p>	<p>40. Olesca STAMATE, deputat în Parlament</p> <p>la articolul 48/1, la alineat (1) cuvintele „și în” și la alin. (3) cuvântul „și” se substituie cu cuvintele „sau în”.</p> <p>41. Comisia Electorală Centrală</p> <p>La punctul 3 ce se referă la modificarea articolului 48¹, în sancțiunea alineatului (2) cifra „240” se propune a fi substituită prin cifra „150”, iar în sancțiunea alineatului (3) cifra „300” se propune a fi substituită prin cifra „600”.</p> <p>42. Direcția generală juridică</p> <p>Întru respectarea exigențelor tehnicii legislative în conținutul pct. 2 al art. V din proiectul textului „sancțiunea alineatului (1) va avea următorul cuprins” se va substitui prin textul „la alineatul (1), sancțiunea va avea următorul cuprins”. Obiecția dată o adresăm și modificărilor pentru sancțiunile alin. (2)-(5).</p>	<p>40. Se acceptă.</p> <p>41. Nu se acceptă. Propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin urmare, nu poate fi reținută.</p> <p>42. Se acceptă.</p>
<p>3. Articolul 48² după textul „partidele politice” se completează cu textul „, grupurile de inițiativă”.</p>	<p>43. Olesca STAMATE, deputat în Parlament</p>	<p>43. Nu se acceptă. Propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 33 alin. (1)</p>

<p>4. Articolul 52 va avea următorul cuprins: „Articolul 52. Agitația electorală interzisă (1) Efectuarea agitației electorale în ziua alegerilor sau în ziua precedentă zilei alegerilor se sancționează cu amendă de la 40 la 60 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (2) Efectuarea agitației electorale de către organizațiile necomerciale, sindicate, patronate, reprezentanții cultelor religioase sau a părților lor componente, desfășurate inclusiv în lăcașele de cult, se sancționează cu amendă de la 50 la 70 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 100 la 200 de unități convenționale aplicată persoanei cu funcție de răspundere, cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice. (3) Utilizarea de către candidatul la alegeri a discursului de ură și/sau instigare la discriminare în cadrul perioadei electorale și/sau în materialele de agitație electorală se sancționează cu amendă de la 150 la 250 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice.”</p>	<p>Articolul 48/2, se completează la început cu cuvintele „Refuzul de a prezenta informația solicitată sau”.</p> <p>44. Comisia Electorală Centrală La punctul 4 ce vizează modificarea articolului 52. La alineatul (1) de concept, Comisia Electorală Centrală optează pentru permiterea efectuării agitației electorale în ziua alegerilor sau în ziua precedentă alegerilor. Cu toate acestea, pentru situația în care norma propusă va rămâne, considerăm că sancțiunea pecuniară poate fi menținută în mărimea existentă fără a fi majorată sau chiar diminuată.</p>	<p>din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin urmare, nu poate fi reținută.</p> <p>44. Nu se acceptă. Scopul instituirii interdicției de a face agitație electorală în ziua alegerilor și în ziua precedentă alegerilor este de a oferi alegătorilor o șansă de reflecție asupra candidaților și votului care urmează a fi exercitat în afara oricărei influențe. În acest sens, și Comisia de la Veneția a stabilit că perioada de tăcere, sau așa-numita „zi de reflecție”, este o perioadă scurtă de timp (de obicei o zi) înainte de alegeri, pentru a permite alegătorilor să absoarbă toate informațiile primite în timpul campaniei electorale și să facă o alegere fără presiune. Diseminarea mesajelor electorale în această perioadă scurtă este interzisă. (CDL-AD(2009)03 1, pct.64). În contextul celor expuse, considerăm oportună și rezonabilă atât dispoziția cât și sancțiunea ce se conține în proiectul de lege, în partea ce ține de agitația electorală.</p> <p>45. Nu se acceptă. În sensul normelor la care s-a făcut trimitere în coroborare cu prevederile prezentului proiect, prin prestarea serviciilor se înțelege altele decât cele ce vizează agitația electorală.</p> <p>46. Se acceptă.</p>
	<p>45. În privința alineatului (2) atragem atenția că, potrivit art. 6 alin. (4) din Legea nr. 86/2020 privind organizațiile necomerciale, organizațiile necomerciale constituite de partidele politice și de organizațiile social-politice pot presta gratuit servicii partidelor politice și organizațiilor social-politice în scopul consolidării capacităților organizaționale ale acestora.</p> <p>46. Direcția generală juridică</p>	

<p>5. Se completează cu articolul 52¹ cu următorul cuprins: „Articolul 52¹ Transportarea organizată a alegătorilor (1) Transportarea organizată a alegătorilor spre secția de votare în ziua votării, în scopul determinării acestora să își exercite drepturile electorale în cadrul alegerilor parlamentare, prezidențiale, locale ori în cadrul referendumului, se sancționează cu amendă de la 60 la 120 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 180 la 300 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără priveră, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an. (2) Organizarea în perioada campaniei electorale a transportării alegătorilor, spre secția de votare, în ziua votării, se sancționează cu amendă de la 90 la 240 de unități convenționale aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 250 la 400 de unități convenționale aplicată persoanei juridice cu sau fără priveră, în toate cazurile, de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”.</p>	<p>Întru evitarea unor interpretări eronate în conținutul alin. (2) al art. 52, propus pentru Legea nr. 218/2008, recomandăm de a indica expres perioada de referință, după cum este prevăzut la alin. (1) și (3) din norma menționată.</p>	<p>Dispoziția art. 52 alin. (2) va avea următorul cuprins: „(2) Efectuarea agitației electorale de către organizațiile necomerciale, sindicate, patronate, reprezentanții cultelor religioase sau a părților lor componente, desfășurate inclusiv în lăcașele de cult, în cadrul campaniilor electorale.”</p>
<p>47. Comisia Electorală Centrală La punctul 5 ce vizează completarea codului cu articolul 52¹, Comisia propune la alineatul (1) substituția textului „alegerilor parlamentare, prezidențiale, locale ori în cadrul referendumului” prin cuvintele „oricărui tip de alegeri sau referendum”. De asemenea, propunem expunerea alineatului (3) în următoarea redacție: „(3) Nu intră în categoria bunurilor prevăzute la alin. (1) materiale și obiecte de agitație electorală, achitate din fondul electoral sau destinat grupului de inițiativă, ce poartă numele și prenumele candidatului, respectiv denumirea partidului politic, semne sau simboluri ale concurenților electorali, grupurilor de inițiativă, participanților la referendum a căror valoare pentru o unitate nu depășește două unități convenționale, precum: afișe, pliante, cărți poștale, calendare, caiete, ilustrate, pixuri, brichete, cutii de chibrituri, insigne, ecusoane, CD-uri, DVD-uri, suporturi de stocare USB, fanoane, steaguri, cărți, pungi, tricouri, chipiuri, eșarfe, fulare și altele asemenea.”.</p>	<p>47. Comisia Electorală Centrală Propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin urmare, nu poate fi reținută.</p>	<p>47. Nu se acceptă. Propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin urmare, nu poate fi reținută.</p>
<p>48. Direcția generală juridică</p>	<p>48. Nu se acceptă.</p>	<p>48. Nu se acceptă.</p>

6. La articolul 400 alineatul (1), după cifrele „50, 52” se completează cu cifra „52 ¹ ”.	<p>în conținutul alin. (2) al art. 52¹ textul „Organizarea în perioada campaniei electorale a transportării alegătorilor, spre secția de votare, în ziua votării” cuvintele „în perioada campaniei electorale a” se vor exclude.</p> <p>49. Comisia Electorală Centrală La punctul 7 ce se referă la articolul 400, propunem expunerea punctului în următoarea redacție: „7. La articolul 400, în alineatul (1) după cifrele „47” se introduc cifrele „47¹”, iar după cifrele „50” se introduce textul „51, 52¹, 52¹, 53.”</p>	Propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin urmare, nu poate fi reținută.
	<p>49. Nu se acceptă. Propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin urmare, nu poate fi reținută.</p>	<p>49. Nu se acceptă. Propunerea înaintată nu este motivată astfel cum impune dispozițiile art. 33 alin. (1) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, prin urmare, nu poate fi reținută.</p>
Articolul VI. – Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.	<p>50. Guvernul RM. Ministerul Justiției La art. 423⁷ alin. (1) se propune excluderea textului „art. 48”, în vederea ajustării prevederilor Codului contravențional și racordării acestora la modificările din proiect.</p> <p>51. Centrul de Analiză și Prevenire a Corupției Intrarea în vigoare a Legii urmează să fie stabilită în concordanță cu prevederile art. 56 din Legea 100/2017: în termen de o lună de la publicarea în Monitorul Oficial. Astfel, va fi oferit timpul necesar ca toți subiecții interesați să cunoască noile reguli și să fie asigurat cadrul necesar pentru implementarea efectivă a acestora.</p>	<p>50. Se acceptă. La art. 423⁷ alin. (1) textului „art. 48” se exclude.</p>
	<p>52. Direcția generală juridică Atragem atenția autorilor că în conținutul proiectului se utilizează termeni neuniformi în</p>	<p>51. Nu se acceptă. În conformitate cu art. 56 alin. (3) intrarea în vigoare a actelor normative poate fi stabilită pentru o altă dată doar în cazul în care se urmărește protecția drepturilor și libertăților fundamentale ale omului, realizarea angajamentelor internaționale ale Republicii Moldova, conformarea cadrului normativ hotărârilor Curții Constituționale, eliminarea unor lacune din legislație sau contradicții între actele normative ori dacă există alte circumstanțe obiective. Prin urmare, intrarea în vigoare a proiectului de lege la data publicării în Monitorul Oficial, a fost argumentată în nota informativă.</p>
	<p>52. Direcția generală juridică Atragem atenția autorilor că în conținutul proiectului se utilizează termeni neuniformi în</p>	<p>52. Conform prevederilor Codului electoral noțiunile de perioadă electorală și campanie electorală prevăd cadre temporale</p>

	cea ce privește intervalele electorale: „perioada electorală”, „campania electorală”, „perioada campaniei electorale” ș.a.	diferite, iar utilizarea alternativă a acestora în conținutul proiectului derivă din specificul și scopul normelor de reglementare.
--	--	---

Olesia STAMATE
Președintele Comisiei